

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 11Csp/107/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8820202222
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Zolotová
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2021:8820202222.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudkyňou JUDr. Andreou Zolotovou v spore žalobkyne: Š. K.J., R.. XX.XX.XXXX, D. I. X. XXX/XX, XXX XX C. R. T. zastúpená: WEBBER LEGAL, s.r.o. so sídlom Duchnovičovo námestie 1, 080 01 Prešov, IČO: 50 680 552 proti žalovanému: EOS KSI Slovensko, s.r.o. so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803 zastúpená Remedium Legal, s.,r.o. so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739 o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka dojednaná v bode 35 písm. f) Obchodných podmienok pre vydanie a používanie kreditných platobných kariet vydávaných Všeobecnou úverovou bankou, a.s. v spolupráci so spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s., ktoré tvoria súčasť zmluvy o spotrebiteľskom úvere označenej ako Žiadosť o aktiváciu pôžičkovej karty Quatro č. 0023789091 uzatvorenej dňa 07.04.2008 medzi žalobcom a Všeobecná úverová banka a.s., skrátený názov: VÚB, a.s., so sídlom: Mlynské nivy 1, Bratislava 829 90, IČO: 31320155, zápis v registri: Obchodný register Okresného súdu Bratislava I, oddiel: SA, vložka číslo: 341/B v znení: „Ak klient napriek výzve nezaplatí povinnú splátku a prípadne ostatné splatné čiastky v stanovenej lehote, banka má právo využiť jeden alebo viacero z nasledovných prostriedkov: bod f) uplatniť si pohľadávku formou zrážok zo mzdy Klienta, s čím Klient podpisom Zmluvy súhlasí.“ j e n e p l a t n á.

II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie v samostatnom uznesení.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa podaným návrhom dňa 02.09.2020 domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd rozhodol o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, tak ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku.

2. Podanie návrhu odôvodnila tým, že medzi žalobcom ako dlžníkom a spoločnosťou Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s.,so sídlom: Mlynské nivy 1, Bratislava 829 90, IČO: 31320155, zápis v registri: Obchodný register Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sa, vložka číslo: 341/B ako pôvodným veriteľom došlo dňa 07.04.2008 k uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom úvere označenej ako Žiadosť o aktiváciu pôžičkovej karty Quatro č. 0023789091, predmetom ktorej bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru zo strany pôvodného veriteľa v prospech Žalobcu (ďalej len „Zmluva“). V bode 35 Obchodných podmienok pre vydanie a používanie kreditných platobných kariet vydávaných Všeobecnou úverovou bankou, a.s. v spolupráci so spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s., ktoré tvoria súčasť zmluvy je obsiahnutá Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov (§ 551 Obč. zákonníka v platnom znení) v tomto znení: „Ak Klient nezrealizuje úhradu Povinnnej splátky, Správca ho vyzve na jej vyrovnanie. V prípade, ak Banka eviduje voči Klientovi pohľadávku po lehote splatnosti má právo zablokovať všetky Karty vydané Bankou v súlade s týmito Obchodným podmienkami. Ak klient napriek výzve nezaplatí Povinnú splátku a prípadné ostatné splatné čiastky v stanovenej lehote, Banka má

právo využiť jeden alebo viacero z nasledovných prostriedkov: a) znížiť Úverový rámec na nulu, b) vyhlásiť celý Dlžný zostatok za okamžite splatný, c) domáhať sa vrátenia a ukončiť platnosť Karty, d) uspokojiť svoju pohľadávku z poskytnutého zabezpečenia, e) vykonať inkaso svojej pohľadávky z ktoréhokoľvek bankového účtu Klienta vedeného Bankou, f) uplatniť si pohľadávku formou zrážok zo mzdy Klienta, s čím Klient podpisom Zmluvy súhlasí, g) vymáhať pohľadávku súdnou cestou. Banka má právo vymáhať od Klienta všetky náklady spojené s uplatnením a vymáhaním pohľadávky, h) postúpiť pohľadávku tretej osobe." Listom zo dňa 19.06.2020 Žalovaný predložil žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy platiteľovi mzdy Žalobcu, Spojená škola, Budovateľská 1309, 093 01 Vranov nad Topľou a vyzval ho na vykonávanie zrážok zo mzdy na základe priloženej kópie Zmluvy, súčasťou ktorej je dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzavretá podľa ust. § 551 Občianskeho zákonníka v platnom znení. Nakoľko sa vo veci jedná o sp. úver vo forme kreditnej karty, z predloženej žiadosti ani len nie je možné overiť, či tvrdenia žalovaného v nej sú správne, keďže k žiadosti nebol predložený žiaden prehľad čerpaní a úhrad a ide teda o jednostranné tvrdenie žalovaného. Navyše, zo žiadosti vyplýva, že pohľadávka bola na žalovaného postúpená dňa 07.06.2013 a je teda viac ako pravdepodobné, že vymáhaná pohľadávka je premlčaná a teda žalovaný postupuje v priamom rozpore s ust. § 54a Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na vyššie uvedené, žalobca dňa 14.07.2020 podal na súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Tunajší súd uznesením sp. zn. 3Csp/90/2020-16 zo dňa 27.07.2020 vydal neodkladné opatrenie, ktorým okrem iného zaviazal žalobcu podať návrh vo veci samej v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Žalobca týmto podaním realizuje .Poukazujeme na skutočnosť, že v zmysle ust. § 52 OZ v čase uzatvárania Zmluvy (07.04.2008):„Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. "Žalobca zdôvodňuje nižšie navrhovanú žalobu o neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, keďže predstavuje pre Žalobcu ako spotrebiteľa podľa zákona č. 250/2007 Z.z., ako aj podľa OZ neprimeranú I neprijateľnú, a teda neplatnú zmluvnú podmienku. V prvom rade, vymedzenie zabezpečovanej pohľadávky a rozsahu zrážok zo mzdy v Zmluve uzatvorenej dňa 07.04.2008 medzi Žalobcom ako dlžníkom a pôvodným veriteľom je neurčité, nepresne určené, a tým pádom neplatné. Dohoda o zrážkach zo mzdy je neprimeraná požiadavka Žalovaného disponovať s majetkom Žalobcu, ktorá nespĺňa kritériá podľa § 34 Občianskeho zákonníka (ďalej „OZ"), a to označenie pohľadávky (vo vzťahu ku konkretizácii platiteľa mzdy), o ktorú išlo a určenie rozsahu zrážok zo mzdy. Subjektom, ktorý má v konečnom dôsledku právo určovať výšku mesačných zrážok zo mzdy, bude takmer vždy Žalovaný, nakoľko miera jeho práva voči Žalobcovi v súvislosti s mierou povinností dlžníka zabezpečuje jeho takmer úplnú dominanciu v tomto zmluvnom vzťahu bez existencie akejkoľvek kontroly pri vykonávaní jeho domnelých práv, čo sa v prípade Žalobcu prejavuje požiadavkou Žalovaného na sumu 652,16 EUR, ktorá vyplýva z listu Žalovaného zo dňa 19.06.2020, ktorý predložil zamestnávateľovi Žalobcu ako žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy. Zároveň, Žalobca uvádza, že dohoda o zrážkach zo mzdy s ním nebola vopred individuálne dojednaná, musel ju akceptovať ako súčasť zmluvy o úvere, inak by mu úver poskytnutý nebol. Ide o formulárovú (typovú) zmluvu spôsobujúcu značnú nerovnováhu v zmluvnom postavení strán v neprospech Žalobcu ako spotrebiteľa, resp. jedná sa o neprimerané podmienky, ktoré na škodu spotrebiteľa zakladajú nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán. Zmluva je zmluvou formulárovou, ktorej obsah Žalobca nemohol meniť, mohol ju len ako celok prijať alebo len ako celok odmietnuť (rozsudok SD EÚ vo veci C-147/16, body 26.-28. odôvodnenia: „26. ... je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry systém ochrany zavedený smernicou 93/13 vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (rozsudky z 9. novembra 2010, VB Pénzugyi Lízing, C-137/08, EU:C:2010:659, bod 46 a citovaná judikatúra; z 21. februára 2013, Banif Plus Bank, C-472/11, EU:C:2013:88, bod 19 a citovaná judikatúra, ako aj zo 7. decembra 2017, Banco Santander, C-598/15, EU:C:2017:945, bod 36 a citovaná judikatúra). Súdny dvor takisto rozhodol, že vzhľadom na toto nerovné postavenie jednej zo zmluvných strán článok 6 ods. 1 tejto smernice stanovuje, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné. Ako vyplýva z judikatúry, ide o kogentné ustanovenie smerujúce k nahradeniu formálnej rovnováhy medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, ktorú nastolila zmluva, skutočnou rovnováhou, ktorá má znovu zaviesť rovnosť medzi zmluvnými stranami (rozsudky z 9. novembra 2010, VB Pénzugyi Lízing, C-137/08, EU:C:2010:659, bod 47 a citovaná judikatúra; z 21. februára 2013, Banif Plus Bank, C-472/11, EU:C:2013:88, bod 20 a citovaná judikatúra, ako aj z 26. januára 2017, Banco Primus, C-421/14, EU:C:2017:60, bod 41 a citovaná judikatúra).28 Súdny dvor zdôraznil, že s cieľom zabezpečiť túto ochranu môže byť nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, nezávislým od samotných zmluvných strán (rozsudky z 9. novembra 2010, VB Pénzugyi

Lízing, C-137/08, EU:C:2010:659, bod 48 a citovaná judikatúra; z 21. februára 2013, Banif Plus Bank, C-472/11, EU:C:2013:88, bod 21 a citovaná judikatúra, ako aj zo 14. apríla 2016, Sales Sinués a Drame Ba, C-381/14 a C-385/14, EU:C:2016:252, bod 23 a citovaná judikatúra). Dohoda o zrážkach zo mzdy vyplýva priamo z uzatvorenej typovej Zmluvy zo dňa 07.04.2008, ktorú Žalobca mohol buď podpísať, alebo odmietnuť ako celok, pričom nemohol ovplyvniť spôsob zabezpečenia pohľadávky. Najmä z toho dôvodu má Žalobca za to, že je tu namieste, aby súd vyhovel Žalobcom navrhovanej žalobe, nakoľko tu existuje dôvodná obava zhoršenia celkového, najmä majetkového postavenia Žalobcu a uvádzaná podmienka je celkom jednoznačne v hrubom nepomere medzi právami a povinnosťami zmluvných strán v neprospech žalobcu, keďže je to výlučne žalovaný, ktorý určuje, v akej výške žiada plnenia od zamestnávateľa žalobcu, a navyše všetky plnenia uspokojuje aj proti samotnej vôli žalobcu. Prejav vôle žalobcu pri uzatváraní úverovej zmluvy smeroval k inému následku než uzavretiu Dohody o zrážkach zo mzdy. Žalobca uzavrel zmluvu s cieľom získať finančné prostriedky. Uvedenou zmluvou pôvodný veriteľ vnútil predtlačným formulárom žalobcovi aj iný úkon než ten, ktorý bol v sfére jeho záujmu a vplyvu, a to uzatvorenie Dohody o zrážkach zo mzdy, hoci žalobca nemal vôľu túto Dohodu uzavrieť a navyše nemal ani reálnu možnosť obsah formulárovej zmluvy ovplyvniť resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Je potrebné si uvedomiť, že žalobca sa pri realizácii Dohody o zrážkach zo mzdy dostáva do pozície subjektu strácajúceho právo disponovať so svojim vlastným majetkom reprezentovaným príjmom dosahovaným za výkon svojej pracovnej činnosti. Navyše, pri zrážkach zo mzdy nie je možné preveriť, či sú zo mzdy zrážané len tie finančné nároky, ktoré dodávateľovi aj prináležia a nie aj tie, na ktoré nemá právny nárok, a to s poukazom na potrebu riadneho vyhodnotenia spotrebiteľskej zmluvy. Inštitút Dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom či inou nezávislou inštitúciou. V podstate ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd ale spravidla podnikatelia. Pritom ide okrem iného aj o otázku, či dlh existuje a v akej výške. Výšku dlhu veriteľ sám diktuje, vykonávajú sa zrážky zo mzdy dlžníka a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu podnikateľa navyše zainteresovaného vo vlastnej veci a o vlastnom zisku. Tieto okolnosti opodstatňujú obzvlášť obozretnosť pri vykonávaní ex offo súdnej kontroly čestnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Predformulovaný súhlas spotrebiteľa, formálne dosiahnutý štandardnou zmluvnou podmienkou nemožno za žiadnych okolností považovať za náležitý a individuálny prejav vôle spotrebiteľa s úkonom, na ktorý sa tento výslovne požaduje. Výkon zrážok zo mzdy je súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa, rovnako prihliadnúc na skutočnosť, že podstatným znakom Dohody o zrážkach zo mzdy je písomný súhlas dlžníka s vykonávaním zrážok z jeho mzdy. Považujeme taktiež za potrebné poukázať na prípad Marcinová/ POHOTOVOSTĚ, C-30/12, kde z pripomienok Európskej komisie vo vzťahu k výkladu článku 17 a 38 Charty základných práv Európskej únie a článku 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie vyplýva, že dohody o zrážkach zo mzdy predstavujú úskalie v tom, že na ich základe môžu byť zo mzdy dlžníka uspokojené aj tie časti pohľadávky veriteľa, ktoré sa zakladajú na nekalých podmienkach uvedených v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Zamestnávateľ a ani dlžník nemajú možnosť tieto zrážky jednostranne zastaviť. Žalobca vo svojej argumentácii použitej vyššie v celom rozsahu odkazuje na Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp.zn. 11Co/87/2018 zo dňa 26.04.2018, ktoré je verejne prístupné na stránke MS SR, www.iustice.gov.sk, ktorý sa zaoberal tou istou problematikou vydania neodkladného opatrenia vo vzťahu k nevykonávaniu zrážok zo mzdy. Žalobca taktiež v tomto smere odkazuje aj na Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 15Co/345/2016 zo dňa 14.09.2016, ktorý sa tiež zaoberal tou istou problematikou vydania neodkladného opatrenia vo vzťahu k nevykonávaniu zrážok zo mzdy. To, že je nutné považovať dohodu o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov inkorporovanú v Zmluve zo dňa 07.04.2008, konkrétne v 35 Obchodných podmienok pre vydanie a používanie kreditných platobných kariet vydávaných Všeobecnou úverovou bankou, a.s. v spolupráci so spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s. za neplatné dojednanie, odkazujeme aj na závery rozsudku Krajského súdu v Trenčíne, sp.zn. 5Co/934/2015 zo dňa 29.06.2016, ktorý je verejne prístupný na stránke MS SR, www.justice.gov.sk, z ktorého odkazujeme na nasledovné závery: „Žalobca nebol žiadnym spôsobom osobitne oboznámený zo strany žalovaného o forme tohto zabezpečovacieho inštitútu (dohody o zrážkach zo mzdy), ani o jeho následkoch. Pokiaľ by sme pripustili platnosť takéhoto dojednanie v zapätí by došlo k situácii, kedy by veriteľ mohol jednostranne diktovať bez akého odsúhlasenia súdom výšku dlhu, pretože zrážky zo mzdy sú určené aj na plnenia za neprijateľných zmluvných podmienok, pretože spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované trvajúcou existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky v právnom vzťahu k dodávateľovi a v tomto zmysle je nerozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv naplnenia alebo, či si spotrebiteľ obráti priamo na súd so zreteľom na zabezpečenie stavu právnej istoty v tom slova zmysle,

aby nebol obťažovaný hrozbou aplikácie takejto dohody o zrážkach zo mzdy, ktorej neplatnosť nikto neurčil. V tomto smere odvolací súd poukazuje na judikatúru Súdneho dvora EÚ, v zmysle ktorej sa vnútroštátne orgány aplikácie práva majú vždy usilovať o eurokonformný výklad vnútroštátneho práva, teda výklad v súlade so smernicou tak, aby zabezpečil reálny účinok smernice bez ohľadu nato, či ustanovenie použité pri výklade majú priamy účinok. Aplikácia smernice je založená na eurokonformnej interpretácii vnútroštátneho práva, tak môže byť použitá vo všetkých horizontálnych aj vertikálnych sporoch. Podľa ustálenej judikatúry vychádza systém ochrany zavedený Smernicou 93/13 z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu ako aj o úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky na vopred pripravené predajcom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah. S cieľom zabezpečiť úroveň ochrany v súlade s uvedenou smernicou Súdny dvor viackrát zdôraznil, že tento nerovný stav môže byť kompenzovaný iba aktívnym postupom nezávislým od samotných zmluvných strán. Preto inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu najmä, ak existuje nebezpečenstvo, že sa v eurokonformnom procese zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad. Ak by vnútroštátne právo umožnilo obísť takéto preskúmanie prostredníctvom uzavretej dohody o zrážkach zo mzdy, išlo by o pozbavenie Smernice 93/13/EHS jej účinku. Preto aj v tejto časti bol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdený."

3. Žalovaný so žalobou nesúhlasil, s názorom žalobcu sa nestotožnil a žiadal ju zamietnuť.

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobným návrhom a jeho prílohami a to žiadosťou o aktiváciu pôžičkovej karty z 07.04.2008, obchodnými podmienkami, listom z 19.06.2020, vyjadreniami žalobcu a žalovaného s prílohami a výsluchom žalobkyne.

5. Na základe takto vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav veci:

6. Zo žiadosti o aktiváciu pôžičkovej karty z 07.04.2008 vyplýva, že pôvodný veriteľ Všeobecná úverová banka, a.s. mal poskytnúť žalovanému úver na základe jeho žiadosti formou žiadosti o aktiváciu pôžičkovej karty Quatro. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru formou kreditnej pôžičkovej karty Quatro s dohodnutým úverový rámcom. V zmluve nebola uvedená úroková sadzba a ani RPMN.

7. Z obchodných podmienok pod bodom 35 písm. f / vyplýva, že pod týmto bodom bola dohodnutá zmluvná podmienka znením „Ak klient napriek výzve nezaplatí povinnú splátku a prípadne ostatné splatné čiastky v stanovenej lehote, banka má právo využiť jeden alebo viacero z nasledovných prostriedkov: bod f) uplatniť si pohľadávku formou zrážok zo mzdy Klienta, s čím Klient podpisom Zmluvy súhlasí.“

8. Z vyjadrenia žalovaného vyplýva, že žalobca sa domáha určenia, že zmluvná podmienka v bode 35 písm. f) Obchodných podmienok pre vydanie a používanie platobných kariet vydávaných Všeobecnou úverovou bankou, a.s. v spolupráci so spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s. (ďalej aj „VOP“), ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť Žiadosti o aktiváciu pôžičkovej karty Quatro č. 0023789091 uzatvorenej dňa 07.04.2008 (ďalej aj „Zmluva“) uzatvorenej medzi žalobcom ako dlžníkom a právnym predchodcom žalovaného Všeobecná úverová banka, a.s. ako veriteľom je neplatná. K uvedeným tvrdeniam žalobcu uviedol, že podľa ust. § 551 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka „uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.“ Podľa ust. § 551 ods. 2 Občianskeho zákonníka „proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.“ Dohodu o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov upravuje § 551 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého ide o dobrovoľné vykonávanie zrážok na základe písomnej dohody medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy. Ide o zabezpečovací inštitút, ktorým sa súčasne pohľadávka veriteľa aj uspokojuje. Dlžník dáva súhlas k tomu, aby sa pohľadávka postupne uspokojovala zrážkami zo mzdy. Dohoda musí mať písomnú formu, ktorej podstatným znakom je súhlas dlžníka s vykonávaním zrážok z jeho mzdy. Dohoda je účinná až potom, čo sa pohľadávka veriteľa stala zročnou a veriteľ ju predloží platiteľovi mzdy dlžníka. Z § 551 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že veriteľ nadobúda proti platiteľovi mzdy právo na výplatu zrážok okamihom predloženia dohody platiteľovi mzdy.

Následne je platiteľ mzdy dlžníka povinný zrážať a vyplácať veriteľovi zrážky z dlžníkovej mzdy, a to pravidelne až do uspokojenia veriteľovej pohľadávky.

9. Žalovaný uviedol, že v zmysle ním citovanej úpravy nie je obligatórnou náležitosťou dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov samostatnosť na osobitnej listine, pričom § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa nadobudol účinnosť až dňa 01.05.2014 (prípadná platnosť dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov z hľadiska jej náležitostí sa posudzuje podľa práva platného v čase jej vzniku). Žalovaný uviedol, že v čase podpisu Zmluvy nebola zákonom upravená ani veľkosť písma, keďže uvedená právna úprava bola prijatá až Nariadením vlády Slovenskej republiky č. 141/2014 Z. z. účinným od 01.01.2015, pričom žalovaný má za to, že Zmluva je písaná dostatočne veľkým písmom.

10. Žalovaný poukazuje na právny názor Okresného súdu Prešov zo dňa 14.01.2016, spisová značka 9C/389/2015, „Podľa procesného súdu ustanovenie § 5a vyriešilo časový stret právnych noriem ústavne súladným spôsobom a to tzv. nepravou retroaktivitou. Právny predchodca žalovaného, t.j. spoločnosť VÚB, a.s., v čase uzatvorenia Zmluvy, ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli VOP splnil všetky zákonné náležitosti v zmysle zákonných ustanovení. Uviedol, že uzavretá Dohoda o zrážkach zo mzdy má teda všetky zákonné náležitosti potrebné pre svoju platnosť, pričom žalobcom namietané údajné nedostatky sú v celom rozsahu neopodstatnené, nakoľko opak možno vyčítať priamo z textu Dohody. Žalobca v Zmluve, ktorú vlastnoručne podpísal, výslovne súhlasil, aby v prípade, ak nespĺnia svoj záväzok splácať úver v stanovených termínoch mesačných splátok, resp. v stanovenej lehote splatnosti úveru podľa Zmluvy, veriteľ je oprávnený požadovať od zamestnávateľa dlžníka vykonávať zrážky zo mzdy až do úplného splatenia všetkých pohľadávok veriteľa voči dlžníkovi. Názor žalobcu, že ustanovenia o dohode o zrážkach zo mzdy neboli individuálne dojednané a nemal možnosť ich odmietnuť sú podľa žalovaného nepreukázané.

11. Žalovaný ďalej uviedol, že dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje jednu z foriem zabezpečenia poskytnutého úveru, pričom zabezpečenie pohľadávky je zákonom aprobovaný inštitút aj keď je zmluvnou stranou spotrebiteľ o to viac v čase podpisu Zmluvy. Podľa ust. § 273 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej aj „Obchodný zákonník“) „Časť obsahu zmluvy možno určiť aj odkazom na všeobecné obchodné podmienky vypracované odbornými alebo záujmovými organizáciami alebo odkazom na iné obchodné podmienky, ktoré sú stranám uzavierajúcim zmluvu známe alebo k návrhu priložené.“

12. V predmetnej veci je nesporné, že VOP boli neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy. Z uvedeného vyplýva, že žalobca mal pri podpise Zmluvy možnosť sa s ich obsahom oboznámiť a v prípade, že z ich ustanoveniami nesúhlasil, Zmluvu vôbec nepodpísať. Obsah zmluvy bol dodávateľom (právnym predchodcom žalovaného) síce vopred pripravený, čo však nie je v zmluvných vzťahoch ničím výnimočný jav, pretože návrh zmluvy, resp. zmluvu v písomnej podobe, vždy musí niektorá zo zmluvných strán pripraviť, aj keď žalobca na obsahu dohody alebo zmluvy nijakým spôsobom neparticipoval. Opačným výkladom by bolo nutné právne uzavrieť, že všetky zmluvy, ktoré hromadne uzatvárajú štátne energetické podniky, banky, mobilní operátori atď. so spotrebiteľmi sú neplatné, pričom je všeobecne známou skutočnosťou (tzv. notorieta), že tieto v súlade s § 273 ods. 1 Obchodného zákonníka určujú časť obsahu zmlúv aj s odkazom na všeobecné obchodné podmienky, obdobne ako v tomto prípade právny predchodca žalovaného. Tento inštitút je upravený výlučne v ustanoveniach obchodného práva. Ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka stanovuje povinnosť v prípade konfliktu právnych predpisov prednostne použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka, avšak v žiadnom prípade nesubsumuje úpravu spotrebiteľských zmlúv výlučne pod Občiansky zákonník. Nakoľko možnosť úpravy časti obsahu zmluvy je upravená v Obchodnom zákonníku, použijú sa v tejto konkrétnej veci ustanovenia Obchodného zákonníka. Na podporu svojich tvrdení poukazuje žalovaný aj na uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25.09.2018, č. k. 21CoE/62/2017-56 „Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že obchodné podmienky sú v európskom právnom prostredí vrátane Slovenskej republiky štandardnou a všeobecne akceptovateľnou súčasťou zmlúv. Dojednanie časti obsahu zmluvy v obchodných podmienkach nevylučujú ani vnútroštátne, či únieové právne predpisy, týkajúce sa ochrany spotrebiteľa“.

13. Žalovaný mal za to, že zmluva neobsahuje žiadne neprijateľné zmluvné podmienky, obsahuje všetky náležitosti kladené zákonom o spotrebiteľských úveroch platným v čase podpisu. Žalobca svojím podpisom potvrdil, že obsahu Zmluvy, vrátane VOP, porozumel a prejavil vôľu byť nimi viazaný.

Predmetné ustanovenie o Dohode o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov neobsahuje žiadne zložité, resp. zavádzajúce právne formulácie. Európsky súd pre ľudské práva definuje spotrebiteľa ako osobu v rozumnej miere dobre informovanú, vnímavú a obozretnú. Z takejto dikcie je potom možné vyvodiť, že spotrebiteľ by si mal byť vedomý svojho konania, a teda reflektujúc na konkrétnu žalobu žalobcu, ak žalobca Zmluve nerozumel, mohol ju odmietnuť podpísať. Podpísaním Zmluvy však žalobca prejavil súhlas s prípadným zrážaním zo mzdy, pričom uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy nevylučoval ani samotný zákon. Žalovaný je toho názoru, že konajúci súd by vybočil z medzí a účelu ochrany spotrebiteľa, kedy negoval hmotnoprávny inštitút upravený v § 551 Občianskeho zákonníka a vyhovel by žalobnému návrhu žalobcu. Aj pri zohľadnení istej miery ľahkovážnosti spotrebiteľa pri uzatváraní zmlúv je spotrebiteľ povinný postupovať obozretno, dôsledne sa so zmluvnými podmienkami oboznámiť, v prípade nejasností si žiadať ich ozrejenie druhou zmluvnou stranou, prípadne inou znalou osobou a po dôkladnom zvážení rozhodujúcich skutočností sa rozhodnúť či do zmluvného vzťahu vstupuje, alebo nie.

14. Podľa názoru žalovaného je potrebné zdôrazniť, že ochrana spotrebiteľa nemôže byť absolútna, zbavujúca ho akýchkoľvek povinností plniť si svoje záväzky len z toho titulu, že ide o spotrebiteľa. Za značnú nerovnováhu pritom nemožno považovať, že veriteľ môže dohodu o zrážkach zo mzdy uplatniť v podstate priamo, bez súdneho rozhodnutia. Podľa Súdného dvora EÚ vo veci C-34/13, Kušionová proti SMART Capital. Súdny dvor vyslovil, že sama možnosť presadzovania nárokov zo zmluvy aj bez ingerencie súdu (teda mimosúdne, priamo), nie je v rozpore so smernicou 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, za predpokladu, že existuje možnosť predbežne obmedziť takýto výkon (ak sa dohoda o zrážkach zo mzdy využíva na uspokojenie pohľadávok založených na neprijateľných podmienkach) a že existuje účinná následná súdna kontrola. K tomuto však k dnešnému dňu vôbec nedošlo. Vzhľadom na to žalovaný nepovažuje za preukázané, že by sama dohoda o zrážkach zo mzdy spôsobovala značnú nerovnováhu v právach žalobcu a žalovaného a že by bola neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá by bola v zmysle § 53 ods. 5 Obč. zák. neplatná. Neobstojí ani tvrdenie žalobcu o neurčitosti dohody o zrážkach zo mzdy pre neuvedenie výšky pohľadávky. Pri dohode o zrážkach zo mzdy však už podľa § 551 ods. 1 Obč. zák. postačuje, ak je v nej označená pohľadávka veriteľa, ktorá sa zabezpečuje. Pohľadávka je identifikovaná dostatočne vtedy, ak je identifikovaný jej právny základ, listina, v ktorej je obsiahnutá, účastníci zmluvy a pod., pričom všetky tieto údaje Zmluva preukázateľne obsahuje. Podľa rozsudku Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 10Co/55/2020 z 24.06.2020: „Neopodstatnenou je aj námietka žalovaného, že priložené zmluvné podmienky sú vopred naformulované, a preto neprijateľné, nakoľko ich prípadná neprijateľnosť nie je podmienená spôsobom akým sú vytvorené a spotrebiteľovi predložené, ale ich obsahom, ktorý musí byť jasný, zrozumiteľný a nesmie vytvárať nerovnováhu medzi právami a povinnosťami spotrebiteľa a právami a povinnosťami predajcov a dodávateľov.(...) V spotrebiteľskom práve sa uplatňuje koncepcia priemerného spotrebiteľa, t. j. spotrebiteľa, ktorý má dostatok informácií a je v rozumnej miere pozorný a opatrný s ohľadom na sociálne, kultúrne a jazykové faktory, a preto sa odvolací súd nestotožnil s námietkami žalovaného v odvolaní, že zmluva bola žalobcom vopred pripravená a pri jej podpise nemal možnosť predpísané podmienky ovplyvniť, zmluvné dojednania neboli jasné a zrozumiteľné, nakoľko žalovaný mal v čase uzavretia zmluvy 32 rokov, teda mal všetky predpoklady, od ktorých možno legitímne očakávať, že pred uzavretím zmluvy konal rozumne a zodpovedne, t. j. zmluvu si pred podpisom dôkladne prečítal, vyžiadal si všetky potrebné informácie a jeho vlastnoručný podpis potvrdzuje prejav jeho slobodnej a vážnej vôle nielen nadobudnúť práva zo zmluvy, ale byť aj viazaný povinnosťami, ktoré zo zmluvy jednoznačne a nezameniteľne vyplývajú.“ Absencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení Podľa § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) „Žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu“ Žalovaný titulom Dohody o zrážkach zo mzdy k dnešnému dňu nezrazil jedinú euro. Nevyhnutné je však aj s poukazom žalobcu na § 54a Občianskeho zákonníka poukázať na skutočnosť, že dňa 21.10.2013 žalobca uznal pohľadávku žalovaného čo do právneho dôvodu a výšky, pričom sa zaviazal splácať poskytnuté finančné prostriedky formou splátkového kalendára, ktorý taktiež porušil. Žalovaný poukazuje na to, že aby nastali právne účinky spojené s uznaním práva podľa § 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka zákon nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu. Uznanie práva podľa § 110 ods. 1 druhá veta zákona Občianskeho zákonníka nemožno stotožňovať s inštitútom uznania dlhu podľa § 558 zákona Občianskeho zákonníka, čo potvrdzujú aj odlišné právne dôsledky, ktoré s nimi zákon spája. Podľa § 110 ods. 1 OZ Ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť.

Ak právo dlžník písomne uznal čo do dôvodu i výšky, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo; ak bola však v uznaní uvedená lehota na plnenie, plynie premlčacia doba od uplynutia tejto lehoty. Uznanie premlčaného práva nie je z hľadiska účinkov spojených s § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka viazané na vedomosť dlžníka, že uznal premlčané právo. K prerušeniu plynutia pôvodnej premlčacej doby a začatiu plynutia novej 10 ročnej premlčacej doby dochádza bez ohľadu na to, či dlžník v čase uznania o premlčaní vedel alebo nie. Na rozdiel od uvedeného, úprava obsiahnutá v § 558 Občianskeho zákonníka, pre vznik vyvrátenej domnienky, že dlh v čase uznania trval vyžaduje, aby ten, kto uznal premlčaný dlh, o jeho premlčaní vedel. Z uvedeného je teda zrejmé, že ak by aj žalobca v čase uznania dlhu nevedel o jeho premlčaní, právny účinok spojený s uznaním práva, ktorý predpokladá § 110 ods. 1 druhá veta zákona Občianskeho zákonníka, t.j. prerušenie plynutia pôvodnej premlčacej doby a začiatok plynutia novej 10 ročnej premlčacej doby v takomto prípade nastupuje. Z uvedeného dôvodu sa žalobca nemôže brániť námietkou premlčania. Rovnaký právny názor zastáva aj Najvyšší súd Českej republiky v nasledovných rozsudkoch: 3 Cz 6/68, 33 Cdo 155/2007, 33 Odo 934/2005, 33 Odo 1039/2004, 33 Odo 133/2005. V tejto súvislosti je zároveň potrebné vychádzať z doslovného znenia Dohody, podľa ktorej v zmysle bodu 2. (Uznanie záväzku) „Dlžník vyhlasuje, že má vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch“ ako aj na bod 4. ods. 4.1 (Záverečné ustanovenia) „Strany dohody vyhlasujú, že táto dohoda bola uzatvorená vážne, zrozumiteľne a určite, nie v tiesni ani za nápadne nevýhodných podmienok, že pred podpisom si dohodu v celosti i s prílohami prečítali, porozumeli jej obsahu a na znak súhlasu ju podpísali“. Na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že argumentácia žalobcu ohľadom ust. § 54a Občianskeho zákonníka nemá žiaden súvis s prejednávanou vecou. O to viac pokiaľ § 54a Občianskeho zákonníka nepôsobí spätne (§ 879v) a je momentálne predmetom konania o súlade právnych predpisov na Ústavnom súde SR. Na základe vyššie uvedeného žalovaný považuje za nesporné, že pohľadávka žalovaného premlčaná nie je. Zároveň je otáznym naliehavý právny záujem na požadovanom určení, či je zmluvná podmienka - dohoda o zrážkach zo mzdy neprijateľnou zmluvnou podmienkou, keďže právo žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy je actio nata a vie si ho v podstate priamo uplatniť súdnou cestou. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. V predmetnej právnej veci však podľa názoru žalovaného nie je daný naliehavý právny záujem. S poukazom na konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je posúdenie naliehavého právneho záujmu otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností. Naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení treba skúmať predovšetkým so zreteľom na cieľ sledovaný podaním návrhu a konečný zmysel navrhovaného rozhodnutia, ako aj na skutočnosť, či len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) konanie (výňatok právnej vety z rozhodnutia NS SR sp. zn. 4 M Cdo 8/2012). K obdobnému právnomu záveru dospel Najvyšší súd v rozhodnutí NS SR sp. zn. 7Cdo/146/2013, ako aj v rozhodnutí NS SR 4Cdo/89/2007. Na základe vyššie uvedenej judikatúry Najvyššieho súdu, ktorá má na predmetnú vec zásadný vplyv možno právne ustáliť, že - Právne postavenie dlžníka - žalobcu nie je neisté, - Podaním určovacieho návrhu žalobca neovplyvní skutočnosť, že žalovaný má voči nemu ako veriteľ pohľadávku zo Zmluvy, na základe čoho je predmetné konanie nadbytočné. Žalovaný zároveň zastáva názor, že nie je daný naliehavý právny záujem ani na určení, že Dohoda je neplatná, nakoľko žalovaný titulom Dohody nezrážal od žalobcu žiadne zrážky a toto zabezpečenie nemá žiaden vplyv na skutočnosť, že žalobca je dlžníkom zo Zmluvy.

15. Žalovaný uviedol, že považuje žalobu žalobcu za nedôvodnú v celom rozsahu. Podľa názoru žalovaného nie sú tvrdenia žalobcu preukázané a žalobca neunesol dôkazné bremeno svojich tvrdení. Pri podpise Zmluvy (t. j. dňa 07.04.2008) žalobca žiadnym spôsobom nenamietal, že by obsahu Zmluvy, resp. jej neoddeliteľných súčastí neporozumel. Podľa názoru žalovaného sú takéto tvrdenia žalobcu účelové. V konaní považuje žalovaný za preukázané, že žalobca podpísal Zmluvu s právnym predchodcom bez akýchkoľvek výhrad, určito, s porozumením jej obsahu a vôľou byť jej obsahom viazaný. Žalobca z predmetnej Zmluvy profitoval, rovnako ako z nej profitoval právny predchodca žalovaného. Žalobcovi boli poskytnuté finančné prostriedky za určitú odplatu, ktorú žalobca nikdy neuhradil riadne a včas. Išlo o dvojstranný a konsenzuálny obchod. Žalobcovi vyhovovalo byť zmluvnou stranou tohto obchodu až do času, kedy mal podľa Zmluvy povinnosť predmetné finančné prostriedky vrátiť, a to aj formou dohodnutého zabezpečenia. Takéto konanie žalobcu nemožno hodnotiť inak, ako účelové a v oblasti určitých zásad obchodného styku za nekorektné. Podľa tvrdení žalobcu so spotrebiteľom v zásade nemožno dohodnúť dohodu o zrážkach zo mzdy. Uvedený výklad však nenachádza podklad v žiadnom ustanovení zákona - práve naopak (o to viac v čase podpisu Zmluvy), dohoda o zrážkach zo mzdy je a bol zákonom aprobovaný inštitút zabezpečenia záväzku, a to aj ak je druhou zmluvnou stranou spotrebiteľ. S určitými modifikáciami v tejto oblasti sa žalovaný

samozrejme stotožňuje, avšak nemožno (tak ako navrhuje žalobca) aplikovať právne predpisy na ochranu spotrebiteľa (§ 5a Zákona o ochrane spotrebiteľov, účinný od 01.05.2014) s účinkami pravej retroaktivity, nezohľadňujúc čas a právnu úpravu v čase podpisu Zmluvy - toto všetko za neexistencie prechodných ustanovení k dotknutému ust. § 5a Zákona o ochrane spotrebiteľa. Podľa názoru žalobcu z dôvodu hmotnoprávneho uznania dlhu žalobcom niet sporu o výške pohľadávky ani o skutočnosti, že by sa mal zrážať premĺčaný nárok. Nemožno preto privoliť výkladu, podľa ktorého veriteľ bez účasti dlžníka svojvoľne diktuje výšku zrážok (dohodnuté v Zmluve v súlade so zákonom) ani výšku dlhu (dohodnuté v Dohode o uznaní záväzku). Opätovná argumentácia žalobcu v zmysle, že ako spotrebiteľ nevedel čo podpisuje, prípadne že si Dohodu o uznaní záväzku neprečítal, resp. prečítal, avšak textu (napriek vyhláseniu o porozumení a prejaveniu skutočnej vôle) neporozumel, žalovaný považuje za tendenčné. Jediným argumentom žalobcu sa javí byť status spotrebiteľa, čo žalovaný považuje za nedostatočné. Podľa rozsudku Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 10Co/55/2020 z 24.06.2020: „Neopodstatnenou je aj námietka žalovaného, že priložené zmluvné podmienky sú vopred naformulované, a preto neprijateľné, nakoľko ich prípadná neprijateľnosť nie je podmienená spôsobom akým sú vytvorené a spotrebiteľovi predložené, ale ich obsahom, ktorý musí byť jasný, zrozumiteľný a nesmie vytvárať nerovnováhu medzi právami a povinnosťami spotrebiteľa a právami a povinnosťami predajcov a dodávateľov.(...) V spotrebiteľskom práve sa uplatňuje koncepcia priemerného spotrebiteľa, t. j. spotrebiteľa, ktorý má dostatok informácií a je v rozumnej miere pozorný a opatrný s ohľadom na sociálne, kultúrne a jazykové faktory, a preto sa odvolací súd nestotožnil s námietkami žalovaného v odvolaní, že zmluva bola žalobcom vopred pripravená a pri jej podpise nemal možnosť predpísané podmienky ovplyvniť, zmluvné dojednania neboli jasné a zrozumiteľné, nakoľko žalovaný mal v čase uzavretia zmluvy 32 rokov, teda mal všetky predpoklady, od ktorých možno legitímne očakávať, že pred uzavretím zmluvy konal rozumne a zodpovedne, t. j. zmluvu si pred podpisom dôkladne prečítal, vyžiadal si všetky potrebné informácie a jeho vlastnoručný podpis potvrdzuje prejav jeho slobodnej a vážnej vôle nielen nadobudnúť práva zo zmluvy, ale byť aj viazaný povinnosťami, ktoré zo zmluvy jednoznačne a nezameniteľne vyplývajú.“ V súvislosti s vyššie uvedeným rozsudkom žalobca poukazuje na objektívnu skutočnosť, že žalobca mal v čase podpisu Zmluvy 28 rokov. Podľa názoru žalovaného je potrebné ku každej právnej veci pristupovať individuálne, pričom v tomto prípade je evidentné, že vzhľadom na charakter dlžníka tento mal a mohol vedieť, čo je obsahom Zmluvy, ktorú po prečítaní vedome podpisuje. Uvedené možno obdobne aplikovať na Dohodu o uznaní záväzku. Podľa názoru žalovaného teda žalobca nemôže dobre argumentovať tým, že by snád nemal vôľu za týchto podmienok Zmluvu (resp. Dohodu) uzatvárať, keďže vzhľadom na jeho osobu mal a mohol byť v rozumnej miere informovaný, opatrný a obozretný, ako to už neraz judikoval Európsky súd pre ľudské práva. V tejto súvislosti si dovoľuje žalovaný uviesť, že dôležitou súčasťou spotrebiteľskej ochrany - tak v prostredí práva SR, ako aj práva EÚ - je definícia subjektov, adresátov tejto ochrany. Pri tzv. teste nekalosti obchodnej praxe vychádzajú tak predpisy EÚ (najmä smernica 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách) ako aj zákon o ochrane spotrebiteľa z ekonomického správania nie príležitostného (kauzálného) spotrebiteľa, ale naopak zo správania tzv. priemerného spotrebiteľa, ktorého pojem a význam si smernica prepožičala z predchádzajúcej judikatúry Súdneho dvora EÚ k slobode pohybu, a za ktorého je považovaný len ten spotrebiteľ primerane správne informovaný (reasonably wellinformed), zároveň všímavý (observant) a rovnako tiež obozretný (circumspect) [JUDr. Róbert Dobrovodský, PhD., LL.M.: Aktuálne otázky občianskoprávnej ochrany spotrebiteľa v právnom styku s podnikateľmi, Zborník k 16. Slovenským dňom obchodného práva, rok 2010, Paneurópska vysoká škola a Slovenská advokátska komora]. Takýto tzv. priemerný spotrebiteľ v judikatúre Súdneho dvora EÚ je len osoba kritická v jej správaní sa na trhu a osoba, ktorá sa sama informuje o kvalite aj cene tovarov, a ktorá sa správa suverénne ekonomicky (rozhoduje o kúpení či nekúpení tovaru alebo služby) [Napríklad, obozretný spotrebiteľ neuverí tomu, že veľkosť (rozmer) reklamovaného (propagovaného) označenia na balení tovaru je totožná s jeho skutočnou veľkosťou. Rovnako priemerný spotrebiteľ nebude prisudzovať tovarom označovaným ako „dermatologicky testované“ liečebné účinky, ktoré tovar ani nemôže mať.]. Ak aj priemerný spotrebiteľ nie je vždy primerane správne informovaný, predpokladá sa, že je informovaný aspoň priemerne (averagely informed). Z vyššie uvedených definičných znakov tzv. priemerného spotrebiteľa je teda zrejmé, že ani európske a ani vnútroštátne predpisy nechránia spotrebiteľa, ktorý bol a zostal neinformovaný v dôsledku svojej nevšímavosti prípadne neobozretnosti (alebo až ľahostajnosti a ľahkomyselnosti). Často však skutočnosti uvádzané v spotrebiteľských žalobách nasvedčujú tomu, že spotrebiteľ spadá možno práve do tejto zmieňovanej skupiny absolútne neinformovaných spotrebiteľov (ktorých neinformovanosť je spôsobená nevšímavosťou a ľahkomyselnosťou). Spotrebiteľia totiž často poukazujú na „nespočetné množstvo“ vraj „nepriemeraných zmluvných podmienok“. Je však potrebné si uvedomiť, že ak spotrebiteľovi vadili niektoré zmluvné klauzuly už v čase prípravy zmluvnej

dokumentácie a v čase predloženia návrhu zmluvy na posúdenie, tak zmluvu vôbec nemusel a nemal uzavierať (prípadne sa pred podpisom iniciatívne: i) klásť otázky a ii) žiadať „dovysvetliť“ skutočný význam a zmysel zmluvných klauzúl, ktorým nerozumel). Ak však spotrebiteľ návrh zmluvy prijal a text zmluvy podpísal bez toho, že by sa snažil predtým porozumieť obsahu predloženého návrhu zmluvy (prípadne dokonca bez toho, že by si návrh zmluvy prečítal), tak takéhoto spotrebiteľa nemožno považovať za spotrebiteľa primerane (resp. aspoň priemerne) správne informovaného, všímavého a obozretného, ktorého legitímne záujmy chráni právo EÚ a rovnako aj právo SR. Tieto požiadavky (na zodpovedné správanie sa spotrebiteľov, na aspoň minimálny stupeň ostražitosť, na vyvarovanie sa ľahkomyselnosti pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv) vyslovujeme nielen my, rovnako ich akcentujú aj orgány dohľadu - napr. NBS, poukazujúc na: informačný leták NBS o 5P finančného spotrebiteľa (zodpovedný finančný spotrebiteľ: 1. premýšľa, 2. Porovnáva ponuky, 3. Podpíše len to, čomu rozumie, 4. Pozná svoje práva, 5. Problémy rieši okamžite a iniciatívne), informačný leták NBS s radami, ako vyberať úver (tu NBS jasne akcentuje, že všetko chce čas - spotrebiteľ si má opakovane prečítať všetko predtým, ako to podpíše, zároveň spotrebiteľ nemá podpisovať to, čomu nerozumie). Aj pri zohľadnení istej miery ľahkovážnosti spotrebiteľa pri uzatváraní zmlúv je spotrebiteľ povinný postupovať obozretno, dôsledne sa so zmluvnými podmienkami oboznámiť, v prípade nejasností si žiadať ich ozrejenie druhou zmluvnou stranou, prípadne inou znalou osobou a po dôkladnom zvážení rozhodujúcich skutočností sa rozhodnúť či do zmluvného vzťahu vstupuje, alebo nie. Podľa názoru žalovaného je potrebné zdôrazniť, že ochrana spotrebiteľa nemôže byť absolútna, zbavujúca ho akýchkoľvek povinností plniť si svoje záväzky len z toho titulu, že ide o spotrebiteľa. Za značnú nerovnováhu pritom nemožno považovať, že veriteľ môže dohodu o zrážkach zo mzdy uplatniť v podstate priamo, bez súdneho rozhodnutia. Podľa Súdného dvora EÚ vo veci C-34/13, Kušionová proti SMART Capital. Súdny dvor vyslovil, že sama možnosť presadzovania nárokov zo zmluvy aj bez ingerencie súdu (teda mimosúdne, priamo), nie je v rozpore so smernicou 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, za predpokladu, že existuje možnosť predbežne obmedziť takýto výkon (ak sa dohoda o zrážkach zo mzdy využíva na uspokojenie pohľadávok založených na neprijateľných podmienkach) a že existuje účinná následná súdna kontrola. Vzhľadom na to žalovaný nepovažuje za preukázané, že by sama dohoda o zrážkach zo mzdy spôsobovala značnú nerovnováhu v právach žalobcu a žalovaného a že by bola neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá by bola v zmysle § 53 ods. 5 Obč. zák. neplatná. Neobstojí ani prípadné tvrdenie žalobcu o neurčitosti dohody o zrážkach zo mzdy pre neuvedenie výšky pohľadávky. Pri dohode o zrážkach zo mzdy však už podľa § 551 ods. 1 Obč. zák. postačuje, ak je v nej označená pohľadávka veriteľa, ktorá sa zabezpečuje. Pohľadávka je identifikovaná dostatočne vtedy, ak je identifikovaný jej právny základ, listina, v ktorej je obsiahnutá, účastníci zmluvy a pod., pričom všetky tieto údaje Zmluva preukázateľne obsahuje. Žalovaný titulom Dohody o zrážkach zo mzdy k dnešnému dňu nezrazil jediné euro. Nevyhnutné je však aj s poukazom žalobcu na § 54a Občianskeho zákonníka poukázať na skutočnosť, že dňa 21.10.2013 žalobca uznal pohľadávku žalovaného čo do právneho dôvodu a výšky, pričom sa zaviazal splácať poskytnuté finančné prostriedky formou splátkového kalendára, ktorý taktiež porušil. V ostatnom sa žalovaný v plnom rozsahu pridrižava svojich v konaní už uvedených tvrdení, na ktoré týmto spôsobom v plnom rozsahu odkazuje. zmysle vyššie uvedených skutočností žalovaný nesúhlasí s podanou žalobou, považuje ju za nedôvodnú v celom rozsahu a navrhuje žalobu v celom rozsahu zamietnuť a priznať náhradu trov súdneho konania žalovanému v rozsahu 100%.

16. Z výpovedi žalobkyne vyplýva, že zmluvu podpísala, čo sa týka obchodných podmienok, na toto sa nepamätá. Uviedla, že bola v zlej situácii, ostala sama s dvoma deťmi, manžel ju opustil, potrebovala financie. Bolo jej jedno, odkiaľ peniaze obdrží, bola som v takej situácii, že zmluvu som podpísala. Keď som prišla, pani mi povedala, do akej sumy môžem čerpať a kde to mám podpísať. Čo sa týka toho, či bolo realizované zrážanie zo mzdy, z titulu pokiaľ ide o túto zmluvu, žalobkyňa uviedla, že prišiel papier zamestnávateľovi a následne sa obrátila na právneho zástupcu.

17. Uvedenú vec sú takto právne posúdili:

18. Podľa § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní

a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

19. Podľa ust. § 52 ods.1,2,3,4 OZ účinného v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

20. Podľa ust. § 53 ods. 1,2,3 OZ účinného v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

21. Podľa ust. § 53 ods. 4 OZ účinného v čase uzavretia zmluvy za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
- k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku,
- l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukládajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,
- m) v prípade čiastočného alebo úplného nesplnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči predávajúcemu vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči predávajúcemu,
- n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
- o) ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba predávajúcemu,
- p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,

r)vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

22. Podľa ust. § 53 ods. 5, 6OZ účinného v čase uzavretia zmluvy neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Ak je v spotrebiteľskej zmluve predmetom záväzku poskytnutie peňažných prostriedkov za neprimeranú odplatu, súd môže odplatu znížiť; prihladne pritom najmä na odplaty poskytované bankami pri spotrebných úveroch. Ak súd rozhodne o znížení odplaty za poskytnuté peňažné prostriedky a spotrebiteľ splnil svoj záväzok vo väčšom rozsahu, ako bol podľa rozhodnutia súdu povinný, dodávateľ je povinný bez zbytočného odkladu vrátiť spotrebiteľovi plnenie, ktoré presahuje výšku poskytnutých peňažných prostriedkov a primeranej odplaty.

23. Podľa ust. § 54 ods. 12 OZ účinného v čase uzavretia zmluvy zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

24. Podľa ust. § 2 písm. a), b) zákona č. 258/2001 Z.z. účinného v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

25. Podľa ust. § 3 ods. 1,2 zákona č. 258/2001 Z.z. účinného v čase uzavretia zmluvy veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

26. Podľa ust. § 4 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z.z. zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí⁶⁾ musí obsahovať

- a)obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu,
- b)meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- c)identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- d)adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- e)celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f)v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- g)konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,
- h)ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu,
- i)výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,
- j)ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k)priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok,
- l)veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,

- m) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) prvom až piatom bode, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; pričom sa uvedie výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad,
- n) oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti,
- o) upozornenia týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- p) práva spotrebiteľa podľa § 7,
- q) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- r) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- s) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 8 ods. 1.

27. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, účinný v čase uzavretie zmluvy každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka⁹⁾ alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

28. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účinného v čase uzavretia zmluvy proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav. Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

29. Podľa § 298 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

30. Podľa § 298 ods. 2 CSP, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

31. Vstupom Slovenskej republiky do európskeho hospodárskeho a právneho systému boli do Občianskeho zákonníka zákonom č. 150/2004 Z.z. s účinnosťou od 01.04.2004 v piatej hlave začlenené ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách. Uvedená právna úprava má základ v smernici Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

32. Uzavretú zmluvu o úvere súd považoval za zmluvu spotrebiteľskú, keďže žalovaný ako právnická osoba poskytol v rámci svojho podnikania úver žalobkyni ako fyzickej osobe, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Z formy a obsahu zmlúv je zrejmé, že sa jedná o tzv. „formulárovú“ zmluvu, ktorej predtlač formulára mala žalovaná už pripravený a dopisovala do nich iba konkrétne údaje týkajúce sa žalobkyne, ktorá obsah zmluvy žiadnym podstatným spôsobom nemohla ovplyvniť, ani neovplyvnila.

33. Spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a pokiaľ zmluva obsahuje takéto neprijateľné podmienky, tak tieto sú neplatné.

34. Neobstojí ani prípadná námietka, že žalobcom zmluvy ako takej je spotrebiteľ. Napriek tomu, že spotrebiteľ túto predpripravenú zmluvu vrátane všeobecných obchodných podmienok podpisuje ako prvý, nemožno ho mať za žalobcu v klasickom zmysle, pretože návrh zmluvy žiadnym spôsobom nepripravil.

35. V zmysle rozhodnutia Krajského súdu v Prešove v obdobných právnych veciach sp. zn. 20Co 99/2014, 8Co 227/2015, poznamenáva: 12. Odvolací súd pripomína body 25-29 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-168/05 Mostaza Claro cit.: „Systém ochrany zavedený smernicou vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (rozsudok z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s. I-4941, bod 25).

36. Tento nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy (rozsudok Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, už citovaný, bod 27).

37. Na základe týchto zásad Súdny dvor rozhodol, že možnosť súdu skúmať ex offio nekalú povahu podmienky predstavuje prostriedok vhodný zároveň na dosiahnutie výsledku stanoveného v článku 6 smernice, teda zabránenie tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou a na príspevanie k splneniu cieľa stanoveného v jej článku 7, pretože takéto preskúmanie môže mať odradzujúci účinok prispievajúci k ukončeniu používania nekalých podmienok⁷ v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov (rozsudky Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, už citovaný, bod 28, ako aj z 21. novembra 2002, Cofidis, C-473/00, Zb. s. I-10875, bod 32).

38. Táto možnosť priznaná súdom bola posúdená ako nevyhnutná pre to, aby bola pre spotrebiteľa zabezpečená účinná ochrana, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo toho, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením (rozsudky Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, už citovaný, bod 26, ako aj Cofidis, už citovaný, bod 33).

39. Ochrana, ktorú smernica priznáva spotrebiteľom, sa tak vzťahuje na prípady, v ktorých sa spotrebiteľ, ktorý s predajcom alebo dodávateľom uzavrel zmluvu obsahujúcu nekalú podmienku, zdrží namietania nekalej povahy tejto podmienky z dôvodu, že buď o svojich právach nevie, alebo preto, že je odradený od ich uplatňovania z dôvodov nákladov, ktoré by malo za následok súdne konanie (rozsudok Cofidis, už citovaný, bod 34).“

40. Krajský súd v Prešove vo veci 18Co/109/2011 konštatoval, že cit.: „neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka,, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. 87/1995 Z.z.). Za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch)“.

41. Ako uviedol Krajský súd v Prešove v právnej veci pod sp. zn. 21Co/74/2016 Neprijateľné podmienky nie sú taxatívne vypočítané a súdna prax ich môže judikovať so zreteľom na skutkové a právne okolnosti prípadu. Súdny členský štát môžu judikovať, ktoré zmluvné podmienky sú nekalé (porov. C 237/02, Freiburger Kommunalbauten cit. „Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka, ako je tá, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 93/13 ako nekalú.“

42. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Tiež poukazuje aj na nemeckú názorovú líniu týkajúcu sa výkladu zmluvných dojednaní v spotrebiteľských zmluvách (s ktorou sa stotožňuje). Vrchný krajiný súd v Brandenbure (Brandenburgisches Oberlandesgericht) v rozhodnutí z 21.06.2006, č. k. 7 U 17/06, konštatoval, že „Pri skúmaní neprijateľnej povahy zmluvných podmienok súd v súlade s rozhodovacou líniou Spolkového súdneho dvora (BGH) potvrdil, že je potrebné vychádzať z najneprijateľnejšieho výkladu, aký pri posudzovaných zmluvných podmienkach vôbec prichádza do úvahy“.

43. Súd poukazuje na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Aziz C-415/11: „na účely určenia, či dôjde k nerovnováhe „napriek požiadavke dôvery [dobrej viery -neoficiálny preklad]“, treba preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s dotknutou podmienkou po individuálnom dojednaní. Článok 3 ods. 3 smernice sa má vykladať v tom zmysle, že príloha, na ktorú odkazuje toto ustanovenie, obsahuje len orientačný a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré možno považovať za nekalé.“

44. Rovnako tak rozsudok Súdneho dvora Európskeho súdu vo veci Caja de Ahorros C-484/08 cit: „Článok 4 ods. 2 a článok 8 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa musia vykladať v tom zmysle, že nebránia takej vnútroštátnej právnej úprave, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá umožňuje súdne preskúmanie nekalej povahy zmluvných podmienok týkajúcich sa definície hlavného predmetu zmluvy alebo primeranosti medzi cenou a odmenou na jednej strane a službami či tovarmi poskytnutými v protihodnote na strane druhej, aj keď sú tieto podmienky formulované jasne a zrozumiteľne.

45. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky týkajúcej sa možnosti uplatniť, uhradiť dlh pomocou dohody o zrážkach zo mzdy bez súdnej kontroly.

46. Súd túto podmienku považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku. V celom rozsahu sa stotožňuje s tvrdením žalobkyne. Má za to, že táto podmienka spĺňa všetky vyššie uvedené kritéria pre rozhodnutie o jej neprijateľnosti.

47. Podľa čl. 2 písm. a) smernice 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, na účely tejto smernice "nekalé podmienky" znamenajú zmluvné podmienky definované v článku 3. 28. Podľa čl. 3 ods. 1 uvedenej smernice zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

48. Podľa čl. 6 ods. 1 uvedenej smernice členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

49. Podľa čl. 2 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2005/29/ES zo dňa 11.5.2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu „spotrebiteľ“ je akákoľvek fyzická osoba, ktorá v rámci obchodných praktík, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, koná na účely spadajúce mimo rámca jej obchodnej, podnikateľskej, remeselnej alebo profesijnej činnosti;

50. Podľa čl. 2 písm. b) uvedenej smernice „obchodník“ je akákoľvek fyzická alebo právnická osoba, ktorá v rámci obchodných praktík, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, koná na účely spadajúce do rámca jej obchodnej, podnikateľskej, remeselnej alebo profesijnej činnosti, a ktokoľvek, kto koná v mene alebo v zastúpení obchodníka; 32. Podľa čl. 2 písm. d) uvedenej smernice „obchodné praktiky podnikateľov voči spotrebiteľom“ (ďalej tiež „obchodné praktiky“) sú akékoľvek konanie, opomenutie, spôsob správania alebo vyjadrenie, obchodná komunikácia vrátane reklamy a marketingu obchodníka, priamo spojené s podporou, predajom alebo dodávkou produktu spotrebiteľom;

51. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že zmluvná podmienka uvedená v bode 35 písm. f) Obchodných podmienok je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka.

52. Je nesporné, že v právnom vzťahu vystupovala žalobkyňa ako spotrebiteľ a žalovaný respektíve jeho právny predchodca ako obchodník, podnikateľ. Išlo o vopred pripravený formulár, ktorý žalobkyňa nemohla žiadnym spôsobom ovplyvniť. Obrana žalovaného uvedená v jeho vyjadrení je preto absurdná. Spotrebiteľ v rámci svojho postavenia, buď zmluvu musí akceptovať ako celok alebo ju odmietne. Nemá žiadnu vyjednávaciu pozíciu, aj keď žalovaný tvrdí opak.

53. Spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. S poukazom na vyššie uvedené, značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

54. Súd poukazuje, že obchodné podmienky neboli osobitne žalobkyňou ako spotrebiteľom vyjednané, navyše sú pochybnosti, či ich vôbec podpísala.

55. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a v súlade so zákonnými ustanoveniami súd dospel k záveru, že dojednaná zmluvná pokuta je neprimeraná, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech žalovanej ako spotrebiteľa, teda je neprijateľná, a preto neplatná.

56. Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/2011-19).

57. Ako žalobkyňa poukázala potrebovala peniaze a nemala žiadnu vyjednávaciu pozíciu. Ako spotrebiteľ bola nútená predmetnú dohodu vo vzťahu k žalovanému ako veriteľovi akceptovať. Jedná formulárovú zmluvu a tým sa dobrovoľne podrobí vykonávaným zrážkam bez možnosti zabráneniu ich vykonávania za predpokladu, že tieto sú uplatňované veriteľom z neprijateľných zmluvných klauzúl, resp. z neplatnej časti právneho úkonu pre rozpor so zákonom alebo dobrými mravmi.

58. Tvrdenia a obrana žalovaného je nedôvodná a absurdná, vo vzťahu k postaveniu žalobkyne ako spotrebiteľa.

59. Žalobkyňa uzavrela zmluvu s cieľom získať úver. Naformulovanou zmluvou pôvodný veriteľ vnútil žalobkyňu aj iný úkon než ten, ktorý žiadal. O uzatvorenie Dohody o zrážkach zo mzdy žalobkyňa nemala záujem. Nemala ani reálnu možnosť obsah formulárovej zmluvy ovplyvniť resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť.

60. Žalobkyňa ako spotrebiteľ ako na to poukázala v žalobe pri realizácii Dohody o zrážkach zo mzdy sa dostáva do pozície subjektu strácajúceho právo disponovať so svojim vlastným majetkom reprezentovaným príjmom dosahovaným za výkon svojej pracovnej činnosti. Pri zrážkach zo mzdy nie je možné preveriť, či sú zo mzdy zrážané len tie finančné nároky, ktoré dodávateľovi aj prináležia a nie aj tie, na ktoré nemá právny nárok, a to s poukazom na potrebu riadneho vyhodnotenia spotrebiteľskej zmluvy a jej preskúmania. Ide teda o nerovný a nevyvážený vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným, ktorý je v jej neprospech.

61. Inštitút Dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom či inou nezávislou inštitúciou. Ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd ale spravidla podnikatelia. Prítom ide okrem iného aj o otázku, či dlh existuje a v akej výške. Výšku dlhu veriteľ sám diktuje, vykonávajú sa zrážky zo mzdy dlžníka a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu podnikateľa navyše zainteresovaného vo vlastnej veci a o vlastnom zisku.

62. K zrážkam zo mzdy v zmysle tejto podmienky je spotrebiteľ nútený kedykoľvek počas platnosti zmluvy strpieť bez súdnej kontroly uplatnenej veriteľom na základe neprijateľných klauzúl, resp. bez možnosti spotrebiteľa zamedziť ich vykonávanie v rozsahu uplatnenom z neprijateľných zmluvných

podmienok. Nakoľko uvedený zabezpečovací inštitút umožňuje dodávateľovi siahnuť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že si uvedené nároky uplatňuje z neprijateľných klauzúl, resp. z neplatných právnych úkonov, spôsobuje hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, ktorý je povinný sa takémuto konaniu dodávateľa podriaďiť bez predchádzajúcej súdnej kontroly, prípadne neprijateľných klauzúl uplatneného nároku dodávateľa a z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie dohodu o zrážkach zo mzdy vyhodnotil za neprijateľnú a tým aj neplatnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 - 6 Občianskeho zákonníka.

63. Pokiaľ ide o naliehavý právny záujem súd, má súd že tento je daný. Právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 137 písm. c) CSP, musí byť naliehavý.

64. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania.

65. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (porovnaj R 17/1972). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/1996). Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (žalobcu).

66. Pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti prejednávanej veci vedúce k sporu medzi účastníkmi a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, na druhej strane vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši (odstraňuje neistotu vzťahu účastníkov konania alebo vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie).

67. Je však potrebné akcentovať fakt, že keďže v predmetnom právnom vzťahu ide jednoznačne o vzťah regulovaný spotrebiteľským právom, naliehavý právny záujem vyplýva z § 53a OZ, teda ex lege, a z tohto dôvodu ho zo strany spotrebiteľa nie je nevyhnuté preukazovať. Obrana a tvrdenia žalovaného v tomto smere je tiež nedôvodná. Žalovaný poukázal, že na základe predmetnej dohody k žiadnym zrážkam nedošlo, a preto nie je daný naliehavý právny záujem. Súd sa s týmto nestotožňuje, pretože spotrebiteľa nemá do budúcnosti žiadnu istotu, že si to veriteľ nerozmyslí a k zrážkam nepristúpi.

68. S poukazom na vyššie uvedené preto súd žalobe ako dôvodnej vyhovel.

69. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

70. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

71. Keďže žalobkyňa bola v konaní úspešná v celom rozsahu, súd mu preto priznal náhradu trov konania vo výške 100 %.

72. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania má byť rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia. V tejto súvislosti súd považuje za potrebné poukázať aj na článok 17, kde je stanovený princíp hospodárnosti konania, ako aj postup súdu bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu. Nakoľko žalobcovi žiadne trovy konania nevznikli, súd rozhodol už v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, že nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde vo Vranov a nad Topľou písomne v dvoch vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 SCP). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť (§ 365 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.